

Kære Cavlingkomite

Jeg indstiller hermed Cecilie Patscheider og Cecilie Lund Kristiansen, Politiken til at modtage årets Cavlingpris.

Siden januar har Cecilie Patscheider og Cecilie Lund Kristiansen konsekvent, fair og målrettet afdækket de mørkelagte omstændigheder omkring beslutningerne om at revurdere en stor gruppe somaliere mulighed for fortsat at blive i Danmark. Somalierne – og andre grupper - med såkaldt beskyttelsesstatus eller midlertidig beskyttelsesstatus kan efter en lovændring foretaget af SR-regeringen få inddraget opholdstilladelsen, fordi der **ikke** længere »stilles krav om, at der er sket fundamentale, stabile og varige ændringer i hjemlandet«. Ændringen omfatter i første omgang 800 somaliere i Danmark, hvoraf de første familier er blevet hjemsendt.

Cecilie Patscheider og Cecilie Lund Kristiansen har gennem 2017 afdækket konsekvenserne af denne ændring samt følgerne og risici for de familier, der er blevet omfattet af den kontroversielle offentlige vurdering af, at der er sket så store fremskridt i sikkerhedssituationen i og omkring den somaliske hovedstad Mogadishu, at det er muligt at hjemsende folk dertil. Det er sket velvidende, at det kan koste dem livet i det voksende kaos i Mogadishu.

Serien "Hjem til Somalia" er enestående graverjournalistik i en højaktuel sag, der afslører både betændte politiske beslutninger og voldsomme konsekvenser for de berørte.

For hvad risikerer der at ske, når børn og voksne, der har boet det meste af deres liv i Danmark, sendes retur til en af verdens farligste byer? Er det lovligt? Og overholder regeringen reglerne i forsøget på det? Bag serien ligger mange ugers dybdeborende research i dansk såvel som international ret.

Journalisterne kontrollerer på fornem vis regeringens forvaltning og beslutningsgrundlag, inden læserne bringes helt tæt på de børn og voksne, som beslutningen berører. Via fortrolige dokumenter og oplysninger giver serien offentligheden et unikt indblik i Danmarks hemmelige hjemsendelsesaftale med Somalia.

Serien "Hjem til Somalia" bygger på knap 50 artikler fordelt på fem temaer samt én kort tv-dokumentar. Journalisterne afdækker omstændighederne omkring selve beslutningen om, at der kan hjemsendes til Mogadishu. Det faglige grundlag for beslutningen – en såkaldt fact finding rapport – indeholdt 20 advarsler og var udarbejdet af regeringens embedsmænd efter blot én dag i Somalia – og vel at mærke kun i lufthavnen.

Journalisternes gennemgang af sagsbehandlingen hos myndighederne, der førte til inddragelse af opholdstilladelser, viser at Udlændingestyrelsen ikke overholdt forvaltningsloven i sin sagsbehandling. Udlændingestyrelsen ændrede senere praksis, efter at journalisterne har påvist fejl i udvisningssagerne.

Efter mange ugers arbejde i det somaliske miljø i Danmark kunne journalisterne bringe læseren ind i en for offentligheden lukket kreds af udvisningstruede familier. Mange af de udvisningsramte familier har børn, og journalisterne afdækker, hvordan mange børn i Somalia i dag beretter om vold og ødelæggelse i hverdagen.

Via et grundigt kildearbejde afdækker journalisterne endelig, hvordan Danmarks hjemsendelsesaftale er skruet sammen, og hvordan aftalen ændrer karakter over tid. Avisen bringer oplysninger frem, som sår tvivl om aftalens gyldighed, og efter ugers research meddeler Somalias ambassadør, at der slet ikke findes en aftale med Danmark.

Disse afsløringer af brud på de forvaltningsretlige principper, ensidige og forældede vurderinger af sikkerhedssituationen i Mogadishu, det manglende hensyn i sagsbehandlingen til risiko for, at børn risikerer tortur og ikke mindst omskæring af pigerne – noget som ellers anses for kriminelt, hvis somaliske familier selv medvirker hertil – har afdækket, hvorledes Danmark går til kanten (og nogle gange overskrider den) i forsøgene på at hjemsende flest mulige.

Samtidig har læserne fået indblik i det somaliske miljø i Danmark, og hvordan folk i denne gruppe nu går under jorden og forsvinder for at undvige myndighederne.

Artiklerne har fået en række konsekvenser i form af ændringer i Udlændingestyrelsens praksis, således at f.eks. børnenes risiko for at være i fare – herunder risikoen for omskæring af pigerne – nu skal indgå i vurderingerne. Flygtningenævnet har således omgjort en række afgørelser fra Udlændingestyrelsen blandt andet med henvisning til risikoen for omskæring af pigerne. Desuden har Udlændingestyrelsen medtaget flere kilder i vurderingen af sikkerhedsforholdene i Mogadishu og gennemført grundigere og individuelle vurderinger af somaliernes tilknytning til Danmark.

Det grundige og vedholdende journalistiske arbejde har i mange tilfælde stødt på forhindringer, manglende samarbejde og mørkelægning hos de relevante myndigheder.

Både på grund af sagens vigtighed, den journalistiske grundighed og vedholdenhed samt den modstand, som journalisterne har mødt i deres arbejde, mener jeg, at de fortjener at modtage Cavlingprisen.

Med venlig hilsen

Jacob Svendsen

POLITIKEN
Rådhuspladsen 37
DK-1785 København V